

ÎN CĂUTAREA OMULUI PIERDUT ÎN EPOCA POSTUMANISTĂ. O PERSPECTIVĂ CREȘTINĂ

Pr. Prof. univ. dr. Emil JURCAN¹

Facultatea de Teologie Ortodoxă,

Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, Romania

emiljuncan@gmail.com

**ABSTRACT: In search of the Lost Man in the Posthumanist Era.
A Christian Perspective.**

It is a work in which I want to express the point of view of transhumanism and then offer the Christian position. Transhumanism tries to find the way by which man can eternalize himself here on earth without the help of God. In my study, I try to present some of the theories of transhumanism in order to show that God has already given an answer to all of these. But the optics of school theology must be changed a little so that we see death only as a stage in the evolution of life and not as an end point of earthly life. Eternity begins here on earth and between earth and heaven there is no separation but only a passage.

Keywords: *transhumanism, cryogenization, eternal life, humanity, posthumanism.*

Trăim vremuri apocaliptice și nu ne dăm seama de ele sau poate nu vrem să ne dăm seama, căci se poate aplica și spusa „mai mare orb decât cel care nu vrea să vadă nu există”. Lumea de astăzi nu mai este cea de odinioară, iar schimbarea ei s-a făcut atât de brutal prin apariția presiunii multimedia. Cultura internetului și capacitățile IT au schimbat în treizeci de ani nu doar mersul economic al lumii ci și mentalitatea oamenilor. Parcă nu mai gândim ca acum cincizeci de ani și nu mai avem acea stabilitate sufletească. Chiar dacă au fost războaie, totuși oamenii aveau o raportare umană unii față de alții.

---

1 Autorul este profesor universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, unde predă disciplina *Istoria Religilor*.

Lumea este mai aproape de un conflict mondial decât ne putem închipui. Parcă am trăi într-o cameră plină cu gaz. Ori în ce parte ai aprinde un chibrit va lua foc toată casa. Așa simt că apare astăzi mapamondul: fie din Ucraina sau din Taiwan sau Orientul apropiat, totul este inflamabil și poate activa întreaga lume. Orice conflict parcă atrage toată lumea spre el. Organizarea statelor în uniuni politico-militare ne dau falsa impresie că vom fi apărați în cazul unui război. Eu cred că dacă se va declanșa, fiecare va lupta pentru sine, apărându-și interesele.

În acest context parcă ne îndepărtăm tot mai mult de ceea ce suntem: oameni. Parcă am obosit să ne mai considerăm oameni, iar acest termen ni se pare de domeniul trecutului. Om și umanitate ar fi pentru mulți ceva medieval și ca atare unora le trebuie un termen nou. Am inventat termeni noi, prin care considerăm că se poate oferi o perspectivă dinamică, toleranță a omului în mileniul al treilea. Termenul *tolerant* și-a pierdut și el sensul și apare ca un acoperământ al răului și al păcatului, în loc să fie starea de frumos și de iubire, așa cum se înțelegea el odinioară. Lumea se definește prin tot felul de termeni care ne arată cât de obosită a devenit umanitatea. Astfel se vorbește despre „apatism”, ca un fel de indiferență față de problema credinței și a căutării sacralului de către om. Și se pare că este o realitate: omul mileniului al treilea nu mai are pofta de a-L căuta pe Dumnezeu. Este apatic.

Pentru a fi mai delicați totuși se vorbește despre „creștinismul cultural”, în care persoane de o anumită cotă intelectuală apreciază cultura creștină în istoria Europei, dar nu pot ajunge la credința revelată. Sunt doar admiratori ai artei creștine, ai moralei, deși nu de puține ori o critică pentru că o consideră prea nepermisivă. Creștinismul este pentru ei cel mult o ideologie și o expunere de valori în istoria Europei. Dar pentru acești oameni, el nu este și nu trebuie să fie ființial Europei și europeanului de rând. Din păcate, este plină și țara noastră de oameni, care doar ... apreciază Biserica și munca ei. Fac vizite pe la mănăstiri și catedrale dar sunt doar turism cu parfum religios, fără o implicare clară în taina divinului.

Există oameni cu greutate în politica și cultura Europei, care utilizează termenul de creștin fără nici un conținut. De exemplu, președintele Alexandru Lukașenko se definea pe sine ca fiind „ateu ortodox”, alăturând doi termeni antagonici. La fel și președintele Franței Emanuel Macron vorbește despre sine ca despre un „catolic agnostic”, bine știind (sau neștiind) că ori ești catolic creștin ori ești agnostic. O expresie care se auto-anulează,

deoarece acest președinte nu prea are nimic cu Biserica Romano-Catolică, iar autodefinirea lui este o opoziție de termeni. Nu poți fi agnostic și creștin decât dacă creștinismul nu te interesează și ești cel mult un număr în Registrului de botez și atât.

Această „plictiseală de a mai fi om” și dorința de ceva care să depășească această umanitate, pe care cei mai mult o văd sumbră și permanent violentă, i-a făcut pe mulți să vorbească despre o societate, în care omul să se depășească ca om. Să fie un post-om iar societatea viitorului să fie post-umană sau transumană. Transumanismul se propune tot mai mult ca o șansă de viețuire în lume, fără durere, fără boli și fără moarte.

Se vorbește cu emfază despre transumanism și se consideră că va fi panaceul vieții eternizate pe pământ, fără să înțelegem că sensul este atât departe de ceea ce suntem sau ar trebui să fim. Omul mileniului al treilea nu mai este religios, cum credea A Malraux, ci și-a creat o pseudo-religie, în care el este centrul și unicul adept, creator și mântuitor sau auto-salvator. Mai concret, transumanistul se vrea Dumnezeu. Dumnezeu biblic, Cel creator și mântuitor nu mai este bun, deci nu mai este nevoie de El și de jertfa Sa. Un astfel de Dumnezeu nu mai este interesant pentru lumea nanotehnologică, deoarece omul se poate salva sau mântui singur, adică poate să se facă veșnic prin nanotehnologia IT. Nu mai este nevoie de un Dumnezeu care ne-a creat după chipul Său, ci mai degrabă de unul pe care omul să îl creeze după chipul său iar acesta este transumanul. Omul își dorește veșnicia aici, în această lume și viață, prin sine însuși. Modalitățile de eternizare pe pământ țin de science fiction și totuși el pot deveni cândva realitate. În dezvoltarea lumii IT parcă nu mai sunt limite și asta le dă senzația că se poate orice. Atât de mult și de departe s-a mers cu iluzia veșniciei aici pe pământ încât transumanistii sunt cei mai mari susținători ai tehnologiei de stocare a minții umane pe harduri imense și criogenizarea corpului, în așteptarea aceluia moment în care corpul să fie recuperat din procesul îmbătrânirii și apoi „reînviat”, pentru a continua viața în veșnicia pământească.

Nimic despre lumea lui Dumnezeu. Omul vrea să îi ia locul lui Dumnezeu și să devină el veșnic. Este o luptă cu firescul și cu mersul vieții, o luptă cu Dumnezeu în care totul este năruit. Se pleacă de la o idee falsă: că Dumnezeu în istorie a fost un Stăpân aspru și de aceea, omenirea a renunțat la El. Nimic mai fals. Aici noi, oamenii în istorie L-am creat pe El după chipul nostru, încrunțat și justițiar. Am considerat că Dumnezeu este un judecător nemitarnic, când de fapt El este judecătorul milos, care pri-

mește orice solire din partea sfinților pentru noi. Și de aici, o istorie întreagă de canoane și acuze, de persecuții și lupta între oameni care se numeau creștini. Lupta noastră a fost de fapt consecința necredinței noastre sau a crezului deformat că Dumnezeu vrea de la noi dreptatea dură și nu iubirea iertătoare.

Transumanismul, ca substituire a credinței, este o mișcare care propune omului pe baza nanotehnologiilor prelungirea, ba chiar eternizarea vieții umane pe pământ. S-a dezvoltat o gândire destul de antrenantă pe cât de ciudată, numită *futurologie*, în care fiecare a venit cu visul său, organizându-se școli și conferințe, care să le inducă oamenilor aceste vise ale vieții care nu se mai sfârșește aici pe pământ. Niciodată șarpele istoriei nu a reușit mai bine decât acum să le propună oamenilor veșnicia prin ei înșiși. Omul plictisit de el însuși și doritor de schimbare existențială vrea să schimbe toată creația și să creeze un alt „motor creațional”. Omul mileniului al treilea nu se mai vrea creație și auto-creator. Doar că această ultimă activitate nu creează, ci distruge. Termenul „transumanism” apare prin anii 50 într-un studiu al biologului Julian Huxley care va deschide pârgurile unei adevărate școli de futurologie și transumanism. Intre mentorii cei mai implicați a fost și Fereidoun M. Esfandiary, scriitor, futurist, transumanist și sportiv olimpic de performanță care își schimbă numele în FM-2030 din două motive: eliminarea numelui tradițional, care te ține legat (zicea el) de o tradiție, etnie sau istorie iar în al doilea rând pentru că el credea că va trăi o sută de ani, adică până în anul 2030 când se va intra în epoca în care omul nu mai moare. Din păcate a murit în anul 2000 însă a lăsat ca trupul său să fie păstrat în suspensie cronică la Alcor Life Extension Foundation din Scottsdale, Arizona, unde se află și astăzi, așteptând probabil momentul în care să fie dezghețat și revitalizat. Și oamenii au început să se iluzioneze cu ideea că pot să Îl înlocuiască pe Dumnezeu și își pot crea paradisul aici, pe pământ. Un alt turn Babel.

Lumea este astăzi împărțită în mai multe categorii de oameni. Este foarte complicat să convingi oamenii despre credința profundă, câtă vreme ei se află pe paliere de înțelegere diferită. Pentru unii credința este o *dogmă*, o doctrină rigidă care trebuie respectată întru totul. Totul este impus prin canoane și el devin foarte obedienți. Linia nu este rea, căci adevărul divin este unul singur și trebuie reținut ca atare. Dar rigiditatea nu își are locul. Au fost războaie din cauza acestei rigidități și a curs mult sânge pentru impunerea unei confesiuni față de alta. Este o credință rigidă și foarte punitivă.

O altă categorie de oameni ai credinței sunt cei *ritualiști*. Oameni care nu știu multe despre credință, dar păstrează ritul. Așa se cere, așa se face. Foarte mulți dintre cei care se numesc creștini sunt de fapt ritualiști. Nu înțeleg mai nimic din cele ale credinței, dar respectă ritul (practici de înmormântare sau cununie și alte rituri ale vieții spirituale). Un fel de epidermă a credinței. Sunt destul de mulți și mai ales oameni care păstrează ritul ca pe o moștenire, ba chiar se identifică cu el. Cu alte cuvinte, ești român dacă păstrezi ritul parastaselor și al pomenilor, precum și al altor slujbe și tradiții. Prea puțin și prea superficial.

Mai putem vorbi despre oamenii unei *false tradiții*. Ei cunosc zilele de sfinți dar le respectă doar ca posibilități de întâlnire cu prietenii, urmate de mese onomastice. Acest grup formează majoritatea credincioșilor, care bifează la recensământ că sunt credincioși dar credința lor înseamnă doar petrecerea de marile sărbători și foarte puțin frecventarea locașurilor de cult. Nu au conștiința credinței lor și nici nu practică ritul cel puțin duminical. Știu doar de Paști, Crăciun și onomastici. Cam atât. Pentru acești oameni se potrivește expresia „vacanța” de Paști, de Crăciun, de Sfântă Mărie sau de Rusalii. Totul este o vacanță, care apoi este analizată prin prisma „aglomerației de pe DN1”. Mai apare și analiza „coșului de cumpărături”, cu imagini cu oameni care au cărucioarele pline în marile mall-uri. Nu este credință, nici măcar rit, ci doar petrecere.

În fine, cea mai mică grupare de credincioși sunt cei ai *conștiinței creștine*. Sunt puținii dar sunt fermi. Și nu o fac cu homofobie față de cei care nu le împărtășesc ideile, ci cu îngăduința agapică, care, în baza liberului arbitru, lasă pe fiecare să se manifeste cum dorește. Acești creștini nu impun dogme și doctrine, nu cer neapărat rituri impecabil practicate, ci sunt oameni ai conștiinței sacre creștine. Oameni pentru care Dumnezeu nu este o teorie sau ideologie sau filosofie, ci este modul lor de viață. Un astfel de om nu reacționează violent, pentru că nu poate fi așa, deoarece el este agapic, după chipul și asemănarea Creatorului său. Și totuși pentru neo-marxistul anticreștin și pro-libertinaj, pentru Europa ca gândiri transumaniste, transgenderiste, postumane și post creștine, el este un mare pericol. Acești oameni nu pot fi manipulați, nu pot fi păcăliți deoarece ei știu care este sensul lor existențial și veșnic. Acestor oameni nu li se poate spune că sunt homofobi, doar pentru că nu doresc și nu sunt de acord cu acel mod de viață lgbt-ist. Însă din păcate, lumea s-a schimbat mult. Expresia lui Isaia profetul: „vai celui care spune binelui rău și răului bine” este mai actuală

ca oricând. O lume cu sensurile inversate, care își caută eternitatea aici în efemer. O lume care promite veșnicia aici pe pământ.

Lumea și-a creionat o altfel de ipostază: omul veșnic pe pământ, cu iluzia regenerării corpului într-o eternizare telurică. O nebunie cu iz științific. Și nu o spun eu ci marele analist Francis Fukuyama, care dedică o carte acestui subiect, *Our Posthuman Future*² și care consideră că : „fiecare membru al speciei umane posedă o înzestrare genetică care îi permite să devină o întregă ființă umană, o înzestrare care distinge un om în esență de alte tipuri de creaturi”³. Cu alte cuvinte, omul este om, prin genetica lui umană și nu prin celulele epidermice, transformate apoi în embrioni. El vorbește despre statutul moral al embrionilor umani care ar fi mult mai autentic decât cel al celulelor umane sau al țesuturilor umane, deoarece posedă „potențialul de a deveni o ființă umană deplină”⁴. Embrionul creat natural, prin procreere, are valabilitatea de ființă umană mult mai mare din punct de vedere moral, decât cel preluat dintr-un fir de păr sau epidermă.

Îmi pun problema cu multă seriozitate: cum mai putem conștientiza lumea că veșnicia este doar lângă Dumnezeu? Cum le putem schimba azimutul oamenilor, care se doresc doar ai pământului, doar pe linia lui Marx, deși se știe ce lucruri urâte a lăsat în istorie această ideologie. Există o singură modalitate: cea a conștientizării sacre, legate de revelația autentică și de profunzimea trăirii. Trebuie să revenim la acea gândire agapică, prin care Dumnezeu este șansa noastră de a zâmbi, de a trăi frumos și de a muri spre veșnicie.

Conștiința nu ține de trup, ci doar de sufletul omului. Nu intră în cadrele psihologiei și al psihicului uman, ci este modalitatea de a cunoaște și a trăi realitatea de dincolo de realitate. Este ceea ce păstrăm în noi atunci când materia din noi nu mai poate nimic. O văd ca pe un dialog cu Dumnezeu, chiar dacă nu suntem totdeauna conștienți de acest fapt. Când conștiința devine conștientă și orientată spre cer, nimic nu o mai poate schimba. Omul care are raiul în el nu mai vrea pământul, oricât de veșnic i s-ar oferi. Sentimentul prezenței divine în omul creștin înlătură orice dorință efemeră de a te criogeniza și reasambla nanotehnologic pentru mai mulți ani de viață. Este prea puțin și prea steril. Prima întrebare pe care omul adevărat

---

2 A se vedea Francis Fukuyama, *Our Posthuman Future: Consequences of the Biotechnology Revolution*, Farrar, Straus și Giroux Edition, New York, 2002.

3 *Ibidem*, p. 170.

4 *Ibidem*. P. 176.

(și nu post-omul) și-o pune este: care viață? Viața post-umană? Dar aceasta nu mai este viață ci cel mult un cybor-viață. În acest tip de viață nu mai există frumos, ci doar cel mult *programat* IT care nu mai înseamnă libertate, ci planificare supravegheată.

Omul dispare în acest moment ca om, ca ființă creată și liberă. Nu mai avem o lume de oameni, ci cel mult de mutații genetici cu aplicații nano-informaționale. Relațiile inter-umane dispar și rămân doar ... programări informaționale. Dispare maternitatea și relația conjugală care procrează. Sub masca ideii de eugenie, de nașteri planificate, controlate, igienice și sănătoase, se va renunța la maternitatea pântecului femeii și se va ajunge la falsitatea pântecului artificial, cu copii fertilizați în vitro, puși în utere artificiale și care sunt apoi monitorizați genetic pentru a corespunde cerințelor și standardelor cuplurilor care vor copil de o anumită capacitate intelectuală, cu păr de o anumită culoare, la fel și ochii, cu o inteligență preluată din hardul memoriilor, adică un copil-wikipedia, totul fiind programat pe calculator. Totul se cunoaște de dinainte, nimeni nu mai are curiozitatea și bucuria nașterii, pentru că nu mai este naștere, ci cel mult programarea unui humanoid cu toate cerințele expuse. Un astfel de copil nu mai are sentimente, ci va fi ca un robot, programat să vorbească frumos, să facă declarații de iubire, fără spontaneitatea copilăriei. El nu se mai educă, deoarece este setat de pe hardul memoriei sau a cipului nano-tehnologic implantat.

O astfel de aplicație nu mai are nevoie de femeie, de mamă sau de familie. Familia „creează tensiuni”, deci nu mai este nevoie de ea. Copiii se pot face și fără mame. Dintr-o dată vedem că toată truda noastră de a conștientiza poporul să apere ideea de familie și de naștere de prunci nu mai are valoare. Are dreptate acel președinte care ne-a spus că „ne-a dat cu flit” așa cum are dreptate toată gândirea lgbtq, căci afilierea la această ciudățenie include zeci de orientări „nano-sexuale” (ierțați gluma), care spunea că nu mai au nevoie de familie și de procreerea maternă, căci se lucrează deja cu succes la crearea uterului artificial, care poate fi plantat în orice burră, feminină, masculină sau ce o mai fi. Oricum deja sexualitatea este programată online, nemaifiind nevoie de prezența reală a celor doi, ci doar de excitația care se poate avea de pe orice telefon, calculatori etc. Mai ales când totul este oferit la liber.

Rolul Bisericii creștine este acela de a conștientiza că viitorul nano-tehnologic poate fi un măr otrăvit, care o dată mușcat din el va crea dependență după o himeră numită: veșnicia efemeră. Este un non-sens

pentru că veșnicia nu este efemeră. Dar dacă este bine ambalată și oferită publicitar prin cuvinte promițătoare, ea poate fi veșnicia materiei. O astfel de propunere împlinește ispita diavolului din paradisi: „veți fi ca Dumnezeu”. Omul vrea să fie ca Dumnezeu, ba chiar mai mult, să Îi ia locul. Omul nano-tehnologiei mileniului al treilea care se vede deja veșnic pe pământ, nu mai are nevoie de Dumnezeu. Se argumentează totul prin mituri. Mitul lui Prometeu se vede împlinit, prin faptul că omul poate cuceri lumea zeilor, a lui Dumnezeu, ba chiar să Îl înlocuiască, nu doar să fure focul. Al doilea mit, cel al lui Ghilgameș are ca temă căutarea plantei nemuririi pentru om. Toți acești post-umaniști trăiesc cu iluzia că va veni vremea în care Biblia nu va mai fi cartea de căpătâi a umanității (deja parcă nu mai este) pentru că omul a devenit Dumnezeu.

Este nevoie de o recuperare a omului din om. Am devenit tot ceea ce nu trebuia să devenim și se pare că sensul devine pentru cei mai mulți sens unic fără reîntoarcere. Trăim din ce în ce mai mult în iluzie iar iluzia nu înseamnă realitatea vieții. Este nevoie să recuperăm relația agapică dintre Dumnezeu și noi. Nu ne-a creat Dumnezeu ca să ne pedepsească. Noi ne pedepsim prin răul pe care îl facem în mod liber. El rămâne pe mai departe iubire. Îngăduința Lui nu înseamnă lipsa Lui din creație ci dorința Lui de a ne respecta libertatea noastră. Creștinismul are răspuns clar și autentic, testat, la această promisiune a umanismului.

S-au creat filme, s-au scris cărți prin care oamenii au fost îndemnați să își trăiască visul eternității aici pe pământ. Nu mai au nevoie de Dumnezeu, pot ei. Sunt ca fiii pământului la turnul Babel. Noi putem să ridicăm din nou acest turn, prin care să Îl sfidăm pe Dumnezeu. Și totul va fi în zadar. Mentalitatea acestor gânditori este falsă din concepția ideilor lor. Cum să eternizezi omenirea pe pământ? Care omenire? Toți cei peste șapte miliarde de oameni? Sunt oricum, zic ei, prea mulți? Intrăm oare în teoriile conspiraționiste, care ne vorbesc despre tehnici de cripto-asasinare în masă a omenirii prin diverse metode. Și atunci cine inventează aceste scenarii conspiraționiste? Creștinii? Nu cred. Cei care își doresc eternitatea aici pe pământ se simt presați de cele peste șapte miliarde de oameni, care dacă vor „trăi” veșnic se vor înmulți și mai mult. Este o nebunie. Și atunci ce rămâne în mintea lor? Să „rărească” omenirea și să rămână doar cei buni. Care buni? Cine poate spune cine rămâne și cine moare în această veșnicie telurică, cine este bun și cine este rău? Și iarăși îmi revine întrebarea: creștinii sunt oare cei care proliferază această stare de nonsens?

Dumnezeu ne dă răspuns la această nebunie umană, cea a căutării veșniciei telurice. Și interesant: El nu ne promite veșnicia dincolo, ci chiar de aici. Pământul nu este o etapă peste care se trece, ci dimpotrivă, pământul, teluricul, face parte din veșnicia lui Dumnezeu. Toți credem că teologia creștină ne promite lumea de dincolo, dacă ne conformăm viața cu preceptele biblice. Nimic mai fals. Raiul nu este dincolo, ci cuprinde pământul și cerul, adică toată creația. Ceea ce propun transumanității este fals: cum poți să populezi în veșnicie pământul cu o specie umanoidă, decât dacă îi stopezi fertilitatea și procesul de înmulțire. Ori asta înseamnă distrugerea ființei umane. Prima poruncă dată omul a fost una ființială: „creșteți și vă înmulțiți”. În momentul în care se promite omului o înmulțire controlată nano-neo-natologică dispăre sexualitatea sau normalitatea maternității și totul devine artificial căci se vorbește despre crearea lichidului amniotic artificial și a uterului artificial. O rasă umanoidă cu corpuri de om, născută artificial în utere externe și cu cipuri sau harduri de memorie implantate în creier și cu o sexualitate externă de corpul uman, se mai poate oare ea numi umanitate? Greu de crezut. Iar dacă cineva crede că acesta este viitorul omenirii și al pământului se înșală.

Cu siguranță că sunt oameni care își doresc acest tip de existență. De exemplu, grupările LGBTQ+ sunt de acord cu tema uterului extern artificial, care se poate implanta în orice corp. Se încheie o dată pentru totdeauna disputa familiei. Cu un astfel de uter „la purtător” poți să produci (nu să naști) copii cu orice corp utilizat ca purtător de uter. Nu degeaba spuneau ei că aproape că nu îi mai interesează încercarea noastră de a ne apăra familia creștină, căci în curând nașterea naturală va deveni istorie. Femeile nu vor mai dori să își deformeze temporar corpul și nu vor mai trece prin procesul nașterii. Va fi mai comod să primești un copil (asta în cazul în care dorești acest lucru), crescut într-un uter artificial, cu toate cerințele și dorințele tale structurate în ADN-ul pruncului (să aibă la maturitate 1,8 metri înălțime, IQ foarte mare, un fel de Wikipedia umană, să aibă părul blond și ochii albaștrii, alură de sportiv, etc). Se întâmplă totuși o anomalie în acest proces: o astfel de preluare de baby ca la supermarket (căci numai maternitate nu se poate numi) distruge relația care se creează între mamă și prunc. Nu mai este acea empatie congenitală, acea trăire de o viață care se realizează între mamă și copiii ei. Apoi în această ecuație nu mai contează dacă este o familie sau un cuplu, dacă vorbim despre o mamă și un tată sau doi tați sau două mame, de vreme ce copilul este un produs

al nano-neo-natologiei. Copilul nu mai este ceva ființial legat de mama și de tata ci doar un produs tehnologic. Îl iei acasă așa cum îți cumperi un câine de casă sau o pisică. Relația nu mai contează. Produsul este certificat nano-tehnologic și este garantat. Acolo se va ajunge de vreme ce suntem atât de lacși în a ne apăra familia și normalitatea.

Propunerile cu care transumanismul cu toate derivațiile lui le oferă lumii credule și doritoare de „tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte” sunt multiple, așa cum mulți sunt și cei care le promovează. Precursori ai transumanismului au fost preluați din cultura veche și medievală. Un exemplu este *Epopoea lui Ghilgameș* care deși are ca idee centrală căutarea nemuririi pentru Enkidu, prietenul lui Ghilgameș, care pleacă să caute planta nemuririi, totuși ideea centrală nu este planta, ci concluzia la care se ajunge și anume că nemurirea este oferită de zei. Cu alte cuvinte, Dumnezeu este nemuritor și oferă veșnicia, oricât am încerca noi să descoperim vreo metodă de nemurire.

În Evul Mediu, Dante Alighieri vorbește despre „transumanar” care ar duce spre ideile transumanismului. Însă se știe că toată lucrarea (*Divina Comedie*)⁵ face trimitere la finalul vieții și judecata lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, total diferit de gândirea transumanistă, Dante vorbește despre prezența lui Dumnezeu în relație cu omul.

Alte argumente ale acestui curent și a încercării transcendenței telurice aici pe pământ a omului provin din perioada iluministă, despre care știm destul de bine că era condusă de idealști atei. Rene Descartes își imaginează în *Discurs asupra Metodei*⁶ că se va dezvolta o medicină care va oferi nemurire corpului și putere spiritului. Fenomenul „Frankenstein” este un alt argument preluat de către mentorii transumanști pentru a argumenta nemurirea telurică a omului. Se ajunge la afirmația că orice science fiction va deveni o realitate cândva în timp prin tehnicile informaționale, computerizate.

Cel care se poate considera „părintele transumanismului” este Julian Huxley (1887-1975), biolog, evoluționist și eugenist, provenit dintr-o familie de cercetători de vârf în Academia Britanică. Gândirea lui pare oculată de modalitatea destul de labilă de a-și concepe viața. Labilitățile comportamentale l-au făcut să își abandoneze soția pentru modul de căsnicie

---

5 A se vedea Dante Alighieri, *Divina Comedie*, Ediție bilingvă româno-italiană, Edit. Humanitas, București 2019.

6 Rene Descartes, *Discurs asupra Metodei*, Editura Gramar, București, 2019.

„deschisă”. Ca atare o părăsește pe Julitte, soția oficială, în căutarea căsniciei deschise cu poeta May Sarton din Statele Unite, care însă nu durează. Juliette, conform datelor medicale, va spune despre el că are tulburări bipolare. În studiul său, *Transumanismul*, din volumul „New Bottles for New Wine”⁷ el spune că „specia umană poate, dacă dorește, să se transcendească în mod sporadic, un individ aici într-un fel, un altul dincolo în alt fel, ci în întregime, ca umanitate. Avem nevoie de un nume pentru această nouă credință. Poate că *transumanismul* se potrivește: omul rămâne om în această transcendere, realizând pentru sine noi valențe. Cred în *transumanism*”⁸. O afirmație care va promova motto-ul mișcării. Iar cunoașterea științifică și nano-tehnologică a început o căutare frenetică a modalității de a eterniza omul pe pământ. Deocamdată sunt doar supoziții cu rezultate prea puțin încurajatoare.

O dată cu declanșarea și dezvoltarea informatică a început să se ia în considerare inteligența artificială ca înlocuitoare a celei umane. Atât de departe au început unii să viseze încât și-au proiectat viața lor la peste o sută de ani. Unii au vorbit că deja s-au născut oamenii care vor trăi 150 de ani și chiar 1000 de ani. În această nebunie a veșniciei telurice s-au înființat instituții care au făcut afacere prin criogenizarea cadavrelor în vederea unui viitor când vor fi revitalizate. Ray Kurzweil a început să vorbească despre „teledescărcarea conștiinței”⁹. Iată ce spune el: „Nu vom proiecta versiunea corpului uman 2.0 dintr-o dată. Va fi un proces incremental, unul deja în plină desfășurare. Deși versiunea 2.0 este un proiect grandios, care duce în cele din urmă la modernizarea radicală a tuturor sistemelor noastre fizice și mentale, îl vom implementa pas cu pas. Pe baza cunoștințelor noastre actuale, putem deja să atingem și să simțim mijloacele de realizare a fiecărui aspect al acestei viziuni”¹⁰. Robert Ettinger, considerat „părintele cronicii”¹¹,

7 Julian Huxley, *New Bottles for New Wine*, Chatto and Windus Edition, Londra, 1957, pp. 13-17.

8 *Ibidem*, p. 14.

9 Apud pr. Jean Boboc, *Transumanismul decriptat, Metamorfoza navei lui Tezeu*, trad Manuel Valeriu, Edic. Doxologia, Iași, 2020, p. 125.

10 <https://www.kurzweilai.net/human-body-version-20>, accesat 09.09.2022, h. 20.44.

11 El a înființat Cryonics Institute în 1976, în Detroit, fiind președintele lui până în anul 2003. În acest institut se face criogenizare trupurilor celor decedați, care doresc și plătesc o sumă deloc mică. Este vorba despre o păstrare în niște etuve în baie de azot lichid, care îngheață corpul la temperatura de circa 196 de grade minus. Săptămânal acest azot lichid trebuie completat sau schimbat, iar costurile nu sunt mici.

care a considerat că nano-știința va reuși în timp să reînvieze trupurile criogenizate de el. În fine, ca să mai dau un nume, Erik Drexler, în lucrarea sa *Motorul creației*, consideră că se poate reface creația, într-o altă formă și că am intrat într-o nouă eră, cea a nano-tehnologiei, care depășește forma istorică a evoluției umane¹².

Această orientare s-a cristalizat în mai multe organizații, dintre care poate cea mai importantă este WTA sau World Transhumanist Association, care din anul 2008 a devenit Humanity+¹³. Și lista celor care încearcă fiecare din perspectiva lui științifică să ofere contribuție la noua gândire transumanistă nu este mică. Profeții transumanști, cum îi numește părintele Jean Boboc¹⁴ sunt mult mai multi¹⁵ și toți încearcă să creeze acest vis: omul îl poate înlocui pe Dumnezeu și poate să creeze din nou lumea.

Dumnezeu oferă de o istorie întreagă ceea ce transumanismul încearcă să ne dea și consideră că este cel mai mare dar pentru umanitate. Să încercăm să punem în paralel aceste oferte și modalitatea de concretizare a lor.

1. În problema vieții veșnice transumanismul și toate derivațiile futurologice promit o nano-tehnologie care va reface structura genetică deteriorată a celulelor din corpul omului și le va întineri pentru prelungirea vieții aici pe pământ. Teza însă cuprinde câteva întrebări și anume: la câți oameni se va gândi nanotehnologia să le prelungească viața, dacă va reuși acest proces futurist? Cine rămâne și cine moare din cei peste șapte miliarde de locuitori ai planetei? Pe ce criteriu se face selecția și dacă această selecție are argumente morale sau este făcută la discreția unor plutocrați ai planetei? Alții au schimbat numele considerându-l prea atașat de vechile tradiții.¹⁶

12 Erik Drexler, *Engine of Creation: The Coming Era of Nanotechnology*, Anchor Books, New York, 1986.

13 Sunt și alte institute cu aspect științific care abordează aceeași orientare. Aș aminti: Fundația Alcor Life Extension, Cryonics Institute, Immortalist Society, Immortality Institute, etc.

14 J Boboc, *op. cit.* p. 126.

15 A se vedea Nick Bostrom, *The Transhumanist FAQ*, online: <http://nickbostrom.com/views/transhumanist.pdf>, p.4; David Pearce, *The hedonistic imperative*, <https://www.hedweb.com/hedonist.htm>; etc.

16 Fereidoun M Esfandiary a devenit FM-2030; Nancy Clark profesor în Art Design, a devenit Natasha Vita More (adică mai multă viață) iar Max T. O'Connor s-a redenumit Max More (mai mult sau plus) cu același sens.

Răspunsul creștin este mult mai concret și mai moral: da, omul va trăi veșnic, fără să își piardă trupul. Acesta se va pnevmatiza și va căpăta nu doar o revitalizare celulară, ci una care depășește sfera nano-tehnologiei celulare. Trupul nu va mai fi oprit de materie, va depăși atracțiile senzuale și chiar instinctele. Este trup dar nu mai ține doar de materie, ci este plin de spirit. Ori pentru combinația dintre materie și spirit nu există nano-tehnologie și nici nu poate fi. Computerul nu poate sesiza spiritul sau sufletul uman. Moartea pentru omul autentic creștin, pentru omul cu conștiință sacră profundă nu mai este moarte. Își pierde orice conotație de durere și suferință. Ea devine doar trecere spre un alt plan al materialității. Trecerea spre un alt plan o propune și nano-tehnologia dar niciodată nu ajunge la planul spiritualo-material, ci doar la o configurare mai bună a materialității

2. În al doilea rând această nano-tehnologie devine foarte imorală, adică nu are ca reper omul ca valoare în sine, ci doar omul ca forță financiară. Pentru o gândire care vrea să creeze acel corp nemuritor, acea materialitate biologică care nu mai trece prin faza bătrâneții și a morții, este nevoie de distrugerea celorlalți: reducerea la minim a celor șapte miliarde de locuitori ai planetei. Totul devine imoral și fără de suflet. Îi omori pe ceilalți ca să trăiești tu și cei apropiați? Cine dă acest drept? Sigur că se poate argumenta că resursele pământului nu sunt suficiente pentru toți și că trebuie să fim mai puțini pentru a ne hrăni.

Teologia adevărată are răspuns. Nu doar pământul, ci întreaga creație devine spațiul spiritualo-material pentru umanitate, indiferent de cât de mare ar fi. Nu este nevoie de a căuta spații pe alte planete, pe care apoi să le asanezi și să le pregătești ca pe niște bule închise în care oamenii să trăiască ca în niște cuști de sticlă sau plastic toată veșnicia. Chiar dacă în acele bule de sticlă sunt și pomi și verdeață tot nu este o conexiune cu realitatea, ci doar una artificială. Același lucru pentru cei care visează la orașe plutitoare pe mare. Dumnezeu nu creează bule de sticlă pentru umanitatea veșnică. Nu este nevoie, pentru că totul este *cer nou și pământ nou*, pnevmatizat, în care omul își continuă veșnicia. Totul devine spațiul veșnic în comuniune cu Dumnezeu și cu semenii. Nu trebuie ucis nimeni sau lăsat să moară sau virusat pentru a dispărea, căci pământul nou devine infinit de mare pentru a susține toată existența. Dincolo de pământ, totul devine *o creație susținătoare de viață* în dialogul omului cu Dumnezeu.

3. Omul în această ecuație nano-tehnologică și IT-istă de avangardă mai poate el fi considerat om sau este un humanoid cu corpul decriogeni-

zat și cu cipul de memorie implantat? Un humanoid mai are el oare sentimente? Sau și acelea sunt cuantificate pe un hard de memorie microcipat? Conștiința, care este glasul sacru din noi, prezența vocii divine din sufletul nostru, nu se poate stoca pe un cip, oricât de multe „nano” ar avea la prefix. Mai avem noi atunci un om în adevăratul sens al cuvântului? Adică acea creație simplă și totuși infinit de complicată, creată de Dumnezeu pentru a se bucura de viață și a-i bucura și pe cei de lângă el? Sau avem doar un produs științifico-medical de viitor pe care unii, care cred în acest proiect și care au bani suficienți, îl vor plăti în avans. Încercări ale mândriei umane de a se pune în locul lui Dumnezeu. Am senzația că tema „turnului Babel” a revenit. Vrem să ne auto-salvăm și să Îl scoatem pe Dumnezeu din ecuația noastră.

4. O altă temă care ne dă de gândit: se vorbește despre crearea nano-tehnologică a uterului artificial și a lichidului amniotic în el, astfel că pruncul nu mai are nevoie de uterul matern. Cei mai încântați de o astfel de inginerie au fost adepții LGBTQ care văd o altă formă de cuplu, ce nu mai are nevoie de familie, așa că legile de protecție ale familiei (acolo unde vor fi, căci nouă ni s-a dat cu „flit”) nu îi mai ating. Unele feministe care strigau sus și tare că „uterul le aparține”¹⁷ și că orice formă de naștere este un atac la suplețea trupului lor, au fost și ele încântate de idee. Altele însă și-au dat seama repede de capcană și s-au văzut înlăturate de la sarcina lor maternă, fiind eliminate din procesul procreării speciei. Acest uter artificial se poate implanta deci în orice abdomen (fie și masculin) și ca atare devine un alt tip de naștere, care tot cu prefixul „nano” începe.

În acest proces se anulează creația naturală, biologică, care îi oferă mamei cel mai important moment al vieții ei: maternitatea, care este un sentiment unic în viața fiecărei mame adevărate. Evident că nano-tehnologia viitorului le va momi pe acele cupluri cu ideea că pot să aibă un copil înalt de 1,80 metri, blond, cu ochii albaștrii, cu toată wikipedia în cap (introdusă prin nano-cipuri), care nu va muri decât „atunci când va vrea el”. Ce sentiment este între o mamă/tată și acel produs umanoid, preluat de la aceste super-marketuri nano-neo-natologice? Se mai poate vorbi despre maternitate și raportul special dintre o mamă și copilul ei? Fiecare mamă are acea comuniune tainică cu pruncul ei, pe care îl simte, chiar și de la depărtate, dacă este bine sau nu. Cu siguranță că acest sentiment nu va mai fi.

---

17 „Nu puneți legi pe uterul nostru” strigau stradal aceste femeie ieșite la demonstrații feministe.

Relația dintre mamă și produsul uman va fi similară (poate chiar sub acest nivel) ca cea între un animal de companie și stăpânul care îl comandă pe internet.

5. În fine, un produs umanoid, transumanist, care va avea implantată în cap wikipaedia (o numesc aleatoriu așa), nu mai are nevoie de școală. Se distruge și se anulează acea perioadă de culegere de informații și cultură, dar și de creare de relații inter-umane. În școală nu doar memorezi date (ar fi cea mai simplă formă de școlarizare, dar și cea mai falsă), căci nu producem tocilari pe bandă, ci în ea se realizează socializarea sau relaționarea inter-umană. Copiii se cunosc, dialoghează unii cu alții, se împrietenesc și își trăiesc bucuriile și tristețile. Se creează relații pentru o viață și chiar prietenii ce se concretizează în familii. Un copil fără școală, microcipat cu toată cultura vremii va fi un roboțel fără nici o relație. Vom avea atunci monade umanoide, independente una de cealaltă, fără relații umane între ele. O lume în care inima nu mai tresaltă. Ori toată viața noastră ne dorim această tresăltare de inimă, în sensul bucuriei, al întâlnirii cu celălalt.

Credința revelată tocmai acest lucru îl subliniază: că suntem *persoane în dialog* iar dialogul îmbracă diferite forme verbale sau non-verbale. Pentru că se dialoghează în primul rând cu inima și apoi cu gura. Apoi dialogul inter-personal structurează și configurează persoanele care îl exercită. Prin dialog ne solidificăm nu doar cultura și relațiile, ci chiar starea noastră de ființe eterne. Dialogul ne aduce acea bucurie euristică, prin care aflăm lucruri noi. Cât de plictisitoare ar fi acel dialog în care cei doi știu totul și nimeni nu mai este curios să afle ceva nou, căci sunt doi posesori de bibliotecă virtuală updatată la zi. Nu se creează nici o relație între doi oameni, care nu mai au ce afla în plus, care nu mai au nici o curiozitate euristică, care știu tot ce se poate ști. Vor fi niște *einsteini stradali* care nu mai au ce să își transmită, ci doar trec unul pe lângă celălalt plini în capul lor de toată cultura și informația la zi. Aș spune că ei nu mai trăiesc viața autentică, ci doar sunt programați să trăiască conform fișei nano-medicale. Se știe bine că omul din momentul în care se naște începe să învețe. Învață prin joc, prin lectură, prin ascultare sau prin dialog. Învață vorbind, meditănd sau chiar tăcând. Dar ... învață și orice formă de învățare implică bucuria euristică, zâmbetul că în fiecare zi ai acumulat ceva nou. Când acest proces nu mai există, atunci a dispărut omul din noi și a rămas mașina sau robotul.

În concluzie, trăim permanent în „era promisiunilor”. Nu înțelegem că nu există nici un turn Babel care să Îl răstoarne pe Dumnezeu. Mândria

noastră autonomă se va lovi de această barieră transcendențială, eternă din preajma lui Dumnezeu. Cândva poate vom înțelege că este greu să dai cu piciorul în țepușă, mai ales când această țepușă este Dumnezeu. În iubirea și îngăduința Lui, Dumnezeu ne lasă să Îi călcăm pe urme în cercetarea noastră. Poate vom reuși să cunoaștem procesul creației dar niciodată nu Îl vom înlocui pe El ca și Creator al lumii.

Bibliografie:

- ALIGHIERI, Dante, *Divina Comedie*, Ediție bilingvă româno-italiană, Edit. Humanitas, București 2019.
- BOBOC, Jean, *Transumanismul decriptat, Metamorfoza navei lui Tezeu*, trad Manuel Valeriu, Edit. Doxologia, Iași, 2020.
- DESCARTES, Rene, *Discurs asupra Metodei*, Editura Gramar, București, 2019.
- DREXLER, Erik, *Engine of Creation: The Coming Era of Nanotechnology*, Anchor Books, New York, 1986.
- FUKUYAMA, Francis, *Our Posthuman Future: Consequences of the Biotechnology Revolution*, Farrar, Straus și Giroux Edition, New York, 2002.
- HUXLEY, Julian, *New Bottles for New Wine*, Chatto and Windus Edition, Londra, 1957, pp. 13-17.